

Engellilerin Yangın Anında Davranış Biçimi

Evlerimizde meydana gelen bir yangında hayatta kalmamızı; ne kadar çabuk ve emniyet içinde yangın mahallini terk etmemiz belirler. Peki yangın haber almada güçlük çekenler, duyamayanlar, görmeyenler ne yapacaklar? Hem duyamayıp, görmeyenlerimiz ne yapmalıdırlar? Daha kötüsü kötürüm olup hareket edemeyen hem kör hem sağırlar ne yapmalılar? Kör ve sağır olmayıp algılama zorluğu çeken zeka özürlüler, bunaklar, bebekler ne yapmalı? Algılamaları ve kaçmak için çabalarına rağmen hareket edemeyen çok yaşlılar, ağır kilolu insanlar, yatalaklar ne yapmalı?

Unutulmamalıdır ki, sağırlık olarak nitelendirilen insanlar dahi yangın, deprem gibi acil durumlarda panikten, şoktan ya da yapacakları bilememekten zarar görebilmektedirler. Gelişen teknolojiyi bu durumda olan insanlarımıza uyarık için çabamaları yapmaya başlamışlardır. Ancak yüzde yüz can kurtarmaya yarayacak cihaz ve aletler henüz geliştirilememiştir. Ne yazık ki ülkemizde engelli insanlarımıza doğanın devinimine ve Tanrının koruyucu gücüne terk edilmektedirler.

Yangın anında komünuzun haberi olurda, içinde birazlık insanlık kalmış ise belki engelli komünusuna zor zamanında yardım koacaktır. Engellilerimiz paralarıyla oldu kadar ile kendilerine özgün dizayn edilen evlerde yaşayabilmektedirler. Parasızlık ve çaresizlikten yüksek yapılarda yaşayanlar, yaşamak zorunda kalanlar, yangın anında kullanamayacak kaç merdiveninden nasıl inecektir? Ona kim yardım edecektir. Apartman Yöneticisi hangi kardeşimiz-arkadaşımız Acil Durumda yardım edilecek komünular için bir eylem planı yapmışlardır. Hangi muhtarlıkta, hangi hanede Acil durumda yardım muhtaç insanın kurtarılması için Acil Eylem planı vardı. Bu insanlar kim kurtaracaktır?

Yanlış hazırlanmış itfaiye, polis ve jandarma. Oysa itfaiye, polis ve jandarma olayın başlamasından 5-10 hatta bazı durumlarda 15-20 dakika sonra olay mahalline ulaşır. Bu zaman dilimi ise hayatta kalmayı mucize kılar.

Bir yangında duman zararları bizler hep göz ardı ederiz. Oysa yangında en kötü duman dumanıdır, ve yangınlarda ölenlerin %98'den fazlası duman zehirlenmelerinden ölmektedir. Sigarada bilim adamları 2000 -3000 çeşit zehirden bahsediyorlar.

Evimizdeki eşyalarımız çoğu teknolojik ürünlerdir. Oturduğumuz koltuk boyalar, vernikler, plastikler, kimyasal kumaşlar, naylonlar, süngerlerden oluşur. Zehir miktarı sigaradan binlerce fazladır ama göz ardı ederiz. Bazen bu yangın dumanının birkaç nefes alınması dahi bir insanı öldürebilecek toksit maddelere sahiptir. Zehir soluduğumuzu unutmamalıyız.

Bu neden ile ülke çapında ulusal engelli politikalarına sahip olmamız kaçınılmaz olacaktır. Engelliler için özel dizayn edilmiş evler, hareket edebilmelerini sağlayacak ve dış ortama uyumlu özel dizayn edilmiş araç ve gereçler, uyarı sistemleri örneğin; yatalak fakat bilinci yerinde olanlar için haber verme diyafonları (Apartman kapılarına, itfaiyeye, 112 ye, polise vb.) Yatalak olanlara yan odalarda olan yangın haber veren titreşimli yatak altlıkları, işitme özürlüler için yanıp-sönen uyarı ışıkları, Görme özürlüler için sesli uyarı cihazları ev dışına haber veren erken uyarı cihazları (Komünuya, yöneticiye, kapıya, itfaiyeye, polise vb.) Bunlar zor şeyler değil. Türk mühendisi Türk insanı bunları kendisi yapmalıdır. Bunları yurt dışından ithal etmek, almak, kullanmaya çalışmakta başka bir engellilik hali değil midir? Tanrı bize düşünmeyi ihsan etmemiştir midir?

Bakım evlerinde yaşayan yardım muhtaçları tahliye planları var mı? Bir kez olsun bir tahliye planlandı mı? Plan uygulamaya kondu mu? Tahliye kaç dakika-saat sürdü? Bu tahliye sonuç zamanından tatminkar mıdır? Acil bir durumda kaç kişi içeride kalacak, kaç kişi dumandan etkilenecek, kaç kişi ölecek hiç hesap ettiniz mi? İtfaiye-polis-jandarma, ilkyardım(112) ekipleri ile hiç ortak çalışmamız oldu mu? Engellilerinizi hiç bu konuda eğittiniz mi? Bilgilendirdiniz mi? Hala böyle mi diyorsunuz? Yabancıların Türk tatil köylerine yolladıkları yaşlıların saf bu durumlar için refakatçiler verdiklerini, acil durum planlarını gittikleri tatil köyüne göre yaptıkları duyarsanız ayıp olmaz mı? Onların engelli ve yaşlıları bizim olanlardan daha değerli mi? Koskoca kanunlar, yönetmelikler bu konulara sadece ağızları ile değinmektedir.

Ne hastanelerin, ne bakım evlerinin, ne özel bakım evlerinin nede aramızda, mahallemizde yaşayanlar için acil durum planı var, ne acil durum plan uygulaması var, ne tatbikatı var. İtfaiyelerimizin engelli insanların bulunduğu yerleri bilmemesi ne acı. Bu tür bilgiler ve kayıtlara sahip modern bir itfaiye var mı? İtfaiyecilerimiz işitme engelli bir vatandaşımızla dur, bekle seni şimdi kurtaralım? kelimelerini hangi vücut, el, kol hareketi ve mimikler ile söyleyebilir. Bırakın bunları kaç itfaiyeci psikoloji dersi alarak yangından hasar görenlere, yakını ölenlere, malını kaybedenlere nasıl davranacağını bilmekte?

Bu ülkenin işini ve insanın seven insanlara çalışmaları ihtiyacı var. Zaman geçirmeden küçük çaplı değil, büyük çaplı hareket etme planlarına ihtiyacımız var. Mühendislerimizin konuya uygun cihazları dizayn etmelerine hükümetlerin bu insanları desteklemeye ve teşvik etmelerine gereksinim var. Ancak böyle büyük ülke, büyük insanlık, büyük kültür, büyük güç olabileceğiz.

UNUTMAYALIM!

- Engelli insanlar da tehlike sizler gibi emniyetli yolları kullanarak yangından, depremden ya da başka bir acil durumdan kurtulmaları gerekebilir. Bu hak onlar içinde vardır! Bu konuyu göz ardı etmek, düzenlemeler yapmamak, tedbirler almamak onları ölüme terk etmek demektir. Bu ise bir insanlık suçudur!

- Elbette en iyisi her engelliye refakat edebilecek bir yardımcı'nin olmasıdır. Bilhassa bu yangın anında çok büyük önem taşımaktadır.
- Acil eylem planları muhakkak devreye sokulmalıdır. Sadece acil eylem planı yapmak yeterli olmaz. Bu yapılan planın test edilmesi gereklidir. Test sonucu kötü ise plan yenileyerek yeni bir test yapılmalıdır.
- Tüm acil eylem planları yazılmalı ve mahalli itfaiye ile koordine kurulmalıdır. Sizin planınızın (Çalıştırıldı mı?) test edildikten sonra birer nüshaları da mahalli itfaiye, muhtarlık, polis vb. olmalıdır.
- Fabrikalar, işletmeler engelli çalışanların zorunlu yerlerde her engelliye birden fazla refakatçi verilmeli, refakatçiler birbirlerini yedeklemelidir.
- Bakımcıları, hastaneler, ruh ve sinir hastaneleri, yeni doğan (Bebek) üniteleri içinde acil eylem planları yapılmalı ve tatbikatları en az yılda bir yapılmalıdır.
- Acil kaçış planları bu yerlerde kolay görünebilir yerlere asılmalıdır. Birçok hastane ve işletme bu durumlar için acil durum kartları ve kitapçıkları hazırlatarak ziyaretçilerine vermekte ve çukura ziyaretçilerden geri almaktadırlar.
- Tüm engellilere yetebilecek kadar görevli ve gönüllü insanlarımız engellilere nasıl yardımcı olunabileceği öğretilmeli ve bu kişiler ile sık sık iletişim yapılmalı, tatbikatlar gerçekleştirilmelidir.
- Yapılması gerekenler her türlü Yönetmelik içine dahil edilmelidir. (Yangın Yönetmeliği, Yangın Yönetmeliği, Bina Tasarımı ve Uygulamaları vb.)
- Apartman yöneticileri de acil eylem planlarını yaparak bina girişine asmalı ve belli aralıklarla tatbikat yapılmalıdır. (İtfaiye, polis vb. bu planlardan kolayca yararlanabilir.)
- Engelli insanlar mümkün olduğu kadar kolay kurtulabilir alt katlarda ya da müstakil evlerde iskan edilmelidirler.
- Engelli kişilere refakat edenler acil durumlarda acil durumdan kaçan diğer insanlar bekleyerek kaçış yollarını açmalıdır. Ezer önce kaçış yapılarak ise trafiği aksatacaklar ya da kaçış sırasında yaralanmalara, duymelere sebep olabileceklerdir.
- Yeterli yardımcı'nin olmadığı ya da gelmediği durumlarda ise engelli personel için duman ve sesden en az etkilenilecek durum yaratılmalı ve engelliler orada itfaiye ve polisçe kurtarılmayı beklemelidir.
- Bu durumda yarın beklemek, hiçbir işlem yapmadan beklemekten çok iyidir. Kurtarma timlerine yardımcı olarak zaman kazanılmıyacağı olacaktır.
- Bu işlemleri muhakkak uygulayınız aksi takdirde engelli personele yeni bir engel ilavesi yapabilirsiniz. Onların daha da engelli olmasına neden olabilirsiniz.

Değerli kardeşimiz Fadik AYAR Türkiye Engelliler Federasyonu adına soruyor.

1. İtme Engelli bir ailenin evinde yangın çıktığında ne yapılmalıdır?
2. İtme ve konuma engelli oldukları için itfaiyeye nasıl ve hangi yöntemle haber verebilir, ulaşabilirler.
3. İtme engelli ailelerin ev veya iş yerlerinde yangından korunmak için bulundurmaları gereken malzeme var mı?
4. İtme engellilere öneriniz nelerdir?

Not: Sitemizde yayınlamak istiyorum.

1. Değerli kardeşim bizlere yönelttiğiniz birinci sorunun cevabı elbette sağlıkları insanlar ne yapıyorsa onu yapacakları sizlere söylemek olacaktır. Yangın anında her insan aynı semptomları gösterecektir. Bilim adamları Dünyamızda dört canlı çeşidinin var olduğunu kabul ederler: İnsanlar, hayvanlar, bitkiler ve ateş.

Bu dört canlı çeşidinin tamamı Oksijen ya da oksijensizlik karşısında aynı reaksiyonu göstermektedir. Oksijenin % 21 konsantrasyonda hava içinde bulunduğunuz durumlarda dört canlı çeşidinin en iyi yaşam şartlarından biri sağlanmaktadır. Canlılar oksijen alırsa bu oksijeni yakar vücut ısılarını bu sayede enerji yakarak sabit tutarlar. % 19 konsantrasyonda solunum ve oksijen reaksiyonu artışı göstermek zorundadır. Çünkü yetersiz oksijenden dolayı oksijenin tamamlanması için solunumun artması gereklidir. % 16 oksijen konsantrasyonunda ise yanma olmaz oksijen yetersizliğinden solunum durur. Yani ölüm gelir. % 16 oksijen demek, ölüm demektir. Hayat olmaz. Yanma olmaz. Her dört canlı türü de yaşamaz. Yani yangın bile söner. Bu durumda ilk etaplarda dumandan zehirlenmemek ve oksijensiz kalmamak için yangın çıkması durumunda terk etmeniz gerekmektedir.

İtme engelliler için yangının başlangıcını duyurmak için haber veren (flaş çakarlar) sesli uyarıcı yangın dedektörleri mevcut olup bunların evinizin uygun alanlarına monte ettirdiğinizde sizleri uyaracaktır. Bu uyarıyı ya da yangını görür iseniz; Uyarıyı aldığınızda evinizde bulunan tüm fertler acil durum aksiyon planlarına uygun kaçış gerçekleştirilmelidir. Bu konuda aile

bireyleri bu durumu kendi aralar?nda i?aret dili ile kararla?t?rma? ve ne yap?laca??n? iyi bilmelidirler.

2. ??itme ve sesli konu?ma engelli karde?lerimiz fedarasyonun da yard?m?n? alarak yerel itfaiyeler ile irtibata geçmeli ve bir tercüman yard?m? ile itfaiyeye adreslerini özür durumlar?n? belirtir bilgi vermelidirler. ?tfaiyeler bunlar? kay?t alt?na alarak daha dikkatli davranmal?d?rlar.

Kom?unuzun ya da bir itfaiyecinin yard?m? ile kay?t cihazlar?ndan herhangi biri ile sesli mesaj yani ihbar bilgileri doldurularak itfaiye ye bu ?ekilde haber verilebilir. Bu haberle?me i?i için gönüllü birkaç kom?udan yard?m da al?nabilir. Kom?ulardan biri olmad???nda di?eri yedek kalarak bu insani görevi yapabilir. Modern toplumlar bu i?i bu ?ekilde çözmektedirler. Apartman yönetimi- muhtarlar-polis- jandarma- H?z?r acil servisleri- itfaiye ortak çal??mal?d?r. Birçok telefon firmas?n?n bu haberi bu kanallara verecek telefon modelleri de mevcut bulunmaktadır.

3.Engelli ya da engelsiz her ailede yang?nlar?n ç?kabilece?i unutulmamal?d?r. Bilhassa engelli ailelerde bu durumun telafisi; uyar? zaman? aç?s?ndan zorluklar ç?karabilece?i dü?ünüldü?ünde daha bir önem ta??maktadır. Her evde bir yeterli yang?n söndürücünün bulunmas? gerekmektedir. Bunlar?n kullan?m? gayet basittir. Ayr?ca yine kullan?m? basit olan yang?n battaniyelerinden önerebilirim.

?? yerlerimize gelince bu konuda ne denli hassas davrand???m?z? bize ba?l? bir kurulu?ta çal??anlardan biri olarak bilmektesinizdir san?r?m.

Y?lda iki kez yang?n e?itimi ve y?lda yine yönetmelikler gere?ince iki kez kaç?? e?itimi yapt???m?z? ve her özürlü karde?imizin durumunu inceleyerek onlara yeterince mihmandar temin teti?imizi görmü?sünüzdür. Bizim ÇOSB olarak yapt?klar?m?z?n bir k?sm?n? dahi yerel yönetimler yapsalar bu sorular ve sorunlar ortaya ç?kmayacakt?r.

Bölgemizde ya?ayan sizlere sosyal sorumlulu?umuzdan gere?i bu konuda ücretsiz yang?n e?itimi ve yang?ndan korunma hakk?nda bir Tercüman e?li?inde e?itim vermektan ÇOSB Müdürlü?ü ?tfaiye Amirli?i Personelleri olarak gurur duyar?z. Bu konuda bir terimde karar k?lmak için görü?ebiliriz.

4.??itme engellilere öneriniz var m?? Diyorsunuz. Yaln?zca i?itme engellilere de?il tüm herkese önerilerimiz; kendinize uygun bir acil durum aksiyon plan?n?z? yapman?z olacakt?r.

Kaç?? yollar?n?z neresidir? Bu yollar arada s?rada incelenip aç?k olduklar? teyit ediliyor mu? D??ar?da toplanma mevkiiniz, bulu?ma noktanz neresidir? Yan?n?za alman?z gereken acil ihtiyaç listeniz, ilaçlar?n?z, giyecekleriniz bir çantada haz?r m?? Olas? her durumu lütfen dü?ünün. Yaz ile k?? aras?nda ya???l? hava durumda nerede olaca??n?z? ba?tan dü?ünmekte yarar var. Ayr?ca sistemi zorlay?n bizler tüm topluma hizmet etmek için var?z. ?htiyaçlar?n?z? belirlemeden bunlar? ilgililere sunmadan hizmetin sizlere gelmedi?i a?ikâr. Yönetmelikler bu konuda görevlilere sorumluluk vermedi?inden hiç kimse kendili?inden size yard?m etmemektedir. Ben bunu bir yard?m olarak görmüyor görev olarak addediyorum, ki do?rusu da budur. Engellilerimize engel ç?karmay?m, onlara engel olmayal?m diyorum.